

Závery Rady o ochrane detí v digitálnom svete

(2011/C 372/04)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC politické súvislosti tejto otázky, ktoré sa uvádzajú v prílohe k týmto záverom,

SO ZÁUJMOM VÍTA:

— správu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o uplatňovaní odporúčania Rady z 24. septembra 1998 o ochrane neplnoletých osôb a ľudskej dôstojnosti a odporúčania Európskeho parlamentu a Rady z 20. decembra 2006 o ochrane neplnoletých osôb a ľudskej dôstojnosti ⁽¹⁾ a o práve na vyjadrenie vo vzťahu ku konkurencieschopnosti európskeho priemyslu audiovizuálnych a online informačných služieb ⁽²⁾ – OCHRANA DETÍ V DIGITÁLNOH SVETE ⁽³⁾; a predovšetkým skutočnosť, že v správe sa riešia aktuálne výzvy v oblasti ochrany maloletých osôb v médiách online a digitálnych médiách.

BERIE NA VEDOMIE:

— návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení nástroja Spájame Európu ⁽⁴⁾.

ZDÔRAZŇUJE, ŽE:

1. v záujme maximálneho využitia možností, ktoré ponúkajú audiovizuálne médiá a internet, je potrebné bezpečné mediálne prostredie pre maloleté osoby, ktoré by malo byť založené na zásadách ľudskej dôstojnosti, bezpečnosti a rešpektovaní súkromného života;
2. mediálna gramotnosť a zvyšovanie informovanosti sú dôležitými nástrojmi, ktoré môžu podstatným spôsobom zlepšiť digitálne zručnosti detí, rodičov a učiteľov a rozvinúť ich kritický prístup k audiovizuálnemu obsahu a obsahu online; vzhľadom na rýchle zmeny v digitálnom prostredí je však dôležité zvýšiť v tomto ohľade úsilie;
3. opatrenia proti nezákonnému obsahu online, ako je detská pornografia, zahŕňajú iné prístupy ako opatrenia zamerané na zabránenie tomu, aby maloleté osoby prichádzali do kontaktu so škodlivým obsahom online;

4. je dôležité, aby si členské štáty, Komisia, audiovizuálny priemysel a poskytovatelia služieb online boli vedomí nových výziev týkajúcich sa ochrany a posilnenia postavenia maloletých osôb, ktoré súvisia s vývojom v oblasti audiovizuálnych a informačných služieb online, ale tiež existujúcich nástrojov na riešenie týchto výziev;

5. aj keď sa v členských štátoch aktívne podporujú rôzne opatrenia zamerané na lepšiu ochranu a posilnenie postavenia maloletých osôb, stále pretrváva obava, že dosiahnutá úroveň ochrany a mediálnej gramotnosti vo všeobecnosti nie je dostatočná a že niektorým z týchto opatrení chýba kontinuita.

UZNÁVA, ŽE:

1. sa musí rešpektovať nezávislosť médií, mediálny priemysel však zohráva podstatnú úlohu pri zvyšovaní informovanosti a ochrane a posilňovaní postavenia maloletých osôb v digitálnom svete;
2. členské štáty majú odlišné prístupy k ochrane maloletých osôb a podpore rozvoja osvedčených postupov a noriem v médiách, pričom dvomi možnosťami spomedzi viacerých možných riešení sú samoregulácia a vzájomná regulácia;
3. využívanie technických systémov (ako napríklad filtrov, systémov overovania veku, systémov rodičovskej kontroly) môže byť za predpokladu, že sa uplatňujú účinných spôsobom, vhodným prostriedkom na zabezpečenie prístupu maloletých osôb k obsahu, ktorý je vhodný pre ich vek, aj keď takéto systémy nie sú samy osebe riešením;
4. zvyšovanie informovanosti a mediálnej gramotnosti sa ukázali ako dôležité nástroje na zlepšenie schopnosti detí vyrovnávať sa s rizikami, s ktorými sa môžu stretnúť v digitálnom svete;
5. program Bezpečnejší internet a projekty financované v rámci neho, ako napríklad program Deti EÚ na internete ⁽⁵⁾ alebo sieť INSAFE ⁽⁶⁾, preukázali svoju hodnotu z hľadiska zvyšovania informovanosti a výskumu;
6. stránky sociálnych sietí sú medzi maloletými osobami čoraz viac populárne a predstavujú významné možnosti v kontexte súkromia a vzdelávania, ale obsahujú aj možné riziká;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 270, 7.10.1998, s. 48.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 72.

⁽³⁾ 14268/11 + ADD 1 – KOM (2011) 556 v konečnom znení, SEK (2011) 1043 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 665.

⁽⁵⁾ www.eukidsonline.net.

⁽⁶⁾ Európska sieť informačných centier (www.saferinternet.org).

7. sa prijali opatrenia s cieľom zakázať nezákonný obsah a riešiť problém škodlivého obsahu, a to najmä formou dobrovoľných záväzkov zo strany poskytovateľov služieb a obsahu, a ukázalo sa, že tieto opatrenia sú jedným z úspešných spôsobov na zvýšenie bezpečnosti maloletých osôb v digitálnom svete;
8. miesta nahlasovania nezákonného obsahu [horúce linky ⁽¹⁾] môžu slúžiť na podporu zisťovania nezákonného obsahu a jeho sledovania a môžu byť nástrojom používateľov na oznamovanie takéhoto obsahu na internete;
9. smernica o audiovizuálnych mediálnych službách obsahuje ustanovenia o ochrane maloletých osôb pre lineárne aj nelineárne audiovizuálne mediálne služby.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY PRI SÚČASNOM REŠPEKTOVANÍ SLOBODY PREJAVU:

1. pokračovali v práci na ochrane maloletých osôb a to tak, že budú podporovať rozsiahle využívanie kampaní zameraných na zvyšovanie informovanosti detí, rodičov, učiteľov a iných osôb pracujúcich s deťmi, ako aj súlad medzi výučbou bezpečnosti online a mediálnou gramotnosťou na školách i v rámci zariadení poskytujúcich vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve;
2. nabádali poskytovateľov mediálneho obsahu online, poskytovateľov internetových služieb, stránky sociálnych sietí a diskusné fóra online, aby pri vyvíjaní svojich služieb v plnej miere zohľadnili ochranu maloletých osôb a aby rozvíjali a dodržiavali príslušné kódexy správania;
3. podporovali rozvoj a označovanie kvalitného a primeraného obsahu pre maloleté osoby a prístup k nemu;
4. podporovali využívanie adekvátnych technologických nástrojov na ochranu maloletých osôb (napr. prostredníctvom účelových vyhľadávacích systémov, systémov rodičovskej kontroly) a zabezpečili, aby tieto nástroje boli masovo dostupné a užívateľsky ústretové;
5. monitorovali existujúce opatrenia zamerané na boj proti nezákonnému alebo škodlivému obsahu s cieľom zabezpečiť ich účinnosť;
6. nabádali k širšiemu a častejšiemu uplatňovaniu samoregulačných systémov klasifikácie (napríklad PEGI a PEGI online) pri videohrách online a offline, ako aj k lepšiemu presadzovaniu klasifikácií podľa vekovej vhodnosti na maloobchodnom trhu s cieľom zabrániť predaju videohier online a offline nižším vekovým skupinám, než pre aké sú určené;
7. posilnili spoluprácu týkajúcu sa nezákonného a škodlivého obsahu internetu s pôvodom v iných členských štátoch a mimo EÚ, napríklad prostredníctvom dohôd s tretími krajinami v prípade nezákonného obsahu a prostredníctvom výmeny najlepších postupov v prípade škodlivého obsahu;

⁽¹⁾ Ako napríklad sieť INHOPE (Medzinárodná asociácia internetových horúcich liniek).

8. do roku 2013 ⁽²⁾ naďalej zavádzali horúce linky na oznamovanie nezákonného obsahu online, zvýšili ich účinnosť, napríklad aj prostredníctvom výmeny najlepších postupov týkajúcich sa interakcie s orgánmi presadzovania práva, spropagovali ich medzi používateľmi internetu a urobili ich pre používateľov dostupnejšími a pozorne ich monitorovali.

NABÁDA ZAJINTERESOVANÉ STRANY, ABY:

1. tam, kde je to vhodné, naďalej zapájali používateľov a orgány verejnej moci do procesu prípravy alebo revízie samoregulačných opatrení (kódexy správania) zo strany audiovizuálneho priemyslu a poskytovateľov internetových služieb (ISP), a do monitorovania takýchto opatrení;
2. prijali usmernenia, ako napríklad „zásady EÚ pre bezpečnejšie sociálne siete“, konzistentne ich vykonávali a monitorovali ich vykonávanie a aby tiež zabezpečili rozšírenie používania štandardného nastavenia „ochrany súkromia“ pre deti, ktoré sa registrujú na sociálnych sieťach s cieľom zvýšiť bezpečnosť maloletých osôb;
3. v štruktúrach svojich služieb a nástrojoch, ktoré sprístupnili používateľom, ďalej vyvíjali a uplatňovali samoregulačné systémy, ktoré plne zohľadňujú ochranu maloletých osôb, a aby vytvárali, dodržiavali a vykonávali kódexy správania na ochranu maloletých osôb;
4. vytvorili celoeurópsky kódex správania pri predaji videohier maloletým osobám v plnom súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi v tejto oblasti.

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

1. stávala na súčasnom financovaní a činnostiach v tejto oblasti, ktoré sa vykonávajú najmä prostredníctvom programu Bezpečnejší internet, s cieľom vytvoriť primeranú infraštruktúru a služby na európskej úrovni na účely výmeny zdrojov a nástrojov zameraných na ochranu maloletých osôb a na oprávnenie detí, rodičov, učiteľov a iných opatrovateľov k tomu, aby internet a nové technológie využívali bezpečne a zodpovedne;
2. zvažila otvorenie dialógu so zainteresovanými stranami – v spolupráci s členskými štátmi – na tému, čo možno vykonať v nadväznosti na správu Komisie o uplatňovaní odporúčaní v tejto oblasti z roku 1998 a 2006;
3. využila zistenia uvedené v správe Komisie o uplatňovaní odporúčaní o ochrane maloletých z roku 1998 a 2006 v kontexte nadchádzajúcich iniciatív týkajúcich sa ochrany maloletých, najmä v oblasti médií online.

⁽²⁾ Opatrenie 40 Digitálnej agendy pre Európu.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH PRÁVOMOCÍ:

1. podporovali orgány presadzovania práva, aby zlepšovali postupy zamerané na určenie, ohlásenie a odstránenie webových stránok obsahujúcich alebo šíriacich detskú pornografiu poskytnutím, ak je to možné, primeraných finančných a ľudských zdrojov a odbornou prípravou personálu ⁽¹⁾;
2. sa prostredníctvom prieskumov a výskumu usilovali o lepšie pochopenie pozitívneho a negatívneho dôsledku používania médií online a digitálnych médií vrátane videohier na deti;
3. podporovali zvyšovanie informovanosti a vyučovanie bezpečnosti online v školách, ako aj v zariadeniach poskytujúcich vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve;
4. podporovali mediálnu gramotnosť a kľúčovú kompetenciu pre celoživotné vzdelávanie – „digitálnu kompetenciu“ ⁽²⁾ na školách, ako aj mimo škôl;
5. zaktualizovali prácu a posilnili vykonávanie usmernení týkajúcich sa kvality obsahu online pre deti v rámci verejnosúkromných partnerstiev, ako aj prostredníctvom podpory aktivít zameraných na mediálnu gramotnosť;
6. nabádali k väčšej konzistentnosti v celej Európe v otázke systémov klasifikácie podľa vekovej vhodnosti a obsahu využívaných členskými štátmi, pričom sa zohľadnia kultúrne rozdiely medzi členskými štátmi.

⁽¹⁾ Pozri návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV (PE-CONS 51/11).

⁽²⁾ Pozri odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady 2006/962/ES z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.

PRÍLOHA

Politický kontext

Rada pri prijímaní týchto záverov pripomína najmä:

- oznámenie Komisie z 19. mája 2010 s názvom Digitálna agenda pre Európu ⁽¹⁾, v ktorom sa zdôrazňuje, že „za ... posilňovanie bezpečnosti v digitálnej spoločnosti sme zodpovední spoločne – jednotlivci rovnako ako súkromné a verejné orgány, v domácnostiach, ako aj na celosvetovej úrovni“, a závery Rady z 31. mája 2010 o digitálnej agende pre Európu ⁽²⁾,
- smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správny opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) ⁽³⁾,
- oznámenie Komisie z 22. apríla 2008 o ochrane spotrebiteľov, najmä neplnoletých osôb s ohľadom na využívanie videohier ⁽⁴⁾,
- rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1351/2008/ES zo 16. decembra 2008, ktorým sa ustanovuje viacročný program Spoločenstva na ochranu detí, ktoré používajú internet a iné komunikačné technológie ⁽⁵⁾,
- závery Rady z 27. novembra 2009 o mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí ⁽⁶⁾, v ktorých Rada reagovala na odporúčanie Komisie z 20. augusta 2009 o mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí pre konkurencieschopnejší audiovizuálny priemysel a priemysel obsahu a inkluzívnu znalostnú spoločnosť ⁽⁷⁾,
- závery Rady z 22. mája 2008 o európskom prístupe k mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí ⁽⁸⁾,
- oznámenie Komisie z 20. decembra 2007 o európskom prístupe k mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ 9981/1/10 – KOM(2010) 245 v konečnom znení/2.

⁽²⁾ Dokument 10130/10.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1.

⁽⁴⁾ 8805/08 – KOM(2008) 207 v konečnom znení.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 118.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 301, 11.12.2009, s. 12.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 227, 29.8.2009, s. 9.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 140, 6.6.2008, s. 8.

⁽⁹⁾ KOM(2007) 833 v konečnom znení.